

Ülevaade Riigikogu XIII koosseisu väliskomisjoni VIII istungjärgu tööst

10. september 2018 – 20. detsember 2018

Koosseis ja koosseisumuudatused

Esimees: Marko Mihkelson
Aseesimees: Keit Pentus-Rosimannus (RE)
Liikmed: Maire Aunaste (I) (kuni 16.10.2018)
Andres Herkel (EVA)
Oudekki Loone (KE)
Mart Nutt (I) (alates 16.10.2018)
Barbi Pilvre (SDE)
Henn Põlluaas (EKRE)
Valdo Randpere (RE)
Anne Sulling (RE)
Vladimir Velman (KE)

Istungite arv

10. september 2018 toimus Riigikogu XIII koosseisu väliskomisjoni VIII istungjärgu esimene istung, kus jätkas väliskomisjoni esimehena Marko Mihkelson (fraktsiooni mitte kuuluv saadik) ja aseesimehena Keit Pentus-Rosimannus (Eesti Reformierakonna fraktsioon).

Ajavahemikul 10. september 2018 kuni 20. detsember 2018 toimus **30** istungit (sh 2 erakorralist istungit, avalikke istungeid ei olnud), sealhulgas 4 ühisistungit Euroopa Liidu asjade komisjoniga ja 1 erakorraline ühisistung riigikaitsekomisjoniga.

Istungjärkude vahelisel ajal istungeid ei toimunud.

Ühisistungid, väljasõiduistungid ja avalikud istungid

- *Ühisistung Euroopa Liidu asjade komisjoniga.* Arutati Eesti seisukohti Euroopa Liidu välisasjade nõukogu 15. oktoobri 2018 istungil, Eesti seisukohti Euroopa Liidu üldasjade nõukogu 16. oktoobri 2018 istungil ja Eesti seisukohti Euroopa Ülemkogul 18. oktoobri 2018 istungil (12.10.2018);
- *Ühisistung Euroopa Liidu asjade komisjoniga.* Arutati Eesti seisukohti 25. novembri 2018. a Euroopa Ülemkogul (art 50) istungil (22.11.2018);
- *Erakorraline ühisistung riigikaitsekomisjoniga.* Kuulati informatsiooni olukorrast Ukrainas (26.11.2018);
- *Ühisistung Euroopa Liidu asjade komisjoniga.* Arutati Eesti seisukohti Euroopa Liidu välisasjade nõukogu 10. detsembri 2018 istungil (07.12.2018);
- *Ühisistung Euroopa Liidu asjade komisjoniga.* Kuulati ülevaadet Vabariigi Valitsuse tegevusest ELi poliitika teostamisel: Riigikogu täiskogu debati ettevalmistamisest ja

arutati Eesti seisukohti Euroopa Liidu 13.-14. detsembri 2018 Euroopa Ülemkogul istungil (10.12.2018).

Eelnõud

Istungjärgu alguses oli menetluses 2 eelnõu: Vabariigi Valitsuse algatatud Eesti Vabariigi ja Venemaa Föderatsiooni vahelise Eesti-Vene riigipiiri lepingu ning Eesti Vabariigi ja Venemaa Föderatsiooni vahelise Narva ja Soome lahe merealade piiritlemise lepingu ratifitseerimise seaduse eelnõu (108 SE);

Eesti Vabariigi ja Poola Vabariigi vahelise investeringute vastastikuse soodustamise ja kaitse lepingu muutmise ja lõpetamise kokkuleppe ratifitseerimise seadus (672 SE).

Ühtegi tagasilükatud, tagasi võetud või lõpphääletusel vastu võtmata jäänud eelnõud ei olnud.

Vastu võetud eelnõud

- Riigikogu otsus "Riigikogu otsuse "Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee Eesti delegatsiooni moodustamine" muutmine" 690 OE, vastu võetud 11.10.2018;
- Riigikogu otsus "Riigikogu otsuse "Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni Parlamentaarse Assamblee Eesti delegatsiooni moodustamine" muutmine" 691 OE, vastu võetud 11.10.2018;
- Eesti Vabariigi ja Poola Vabariigi vahelise investeringute vastastikuse soodustamise ja kaitse lepingu muutmise ja lõpetamise kokkuleppe ratifitseerimise seadus 672 SE, vastu võetud 24.10.2018;
- Riigikogu avaldus "ÜRO globaalse ränderaamistiku kohta" 758 AE, vastu võetud 26.11.2018;
- Riigikogu avaldus "Ukraina suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkuse toetuseks seoses Kertši väinas toimunud agressiooniga" 766 AE, vastu võetud 03.12.2018.

Arvamuse andmised

- Väliskomisjon andis arvamuse Euroopa Liidu asjade komisjonile: Eesti seisukohad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse, millega luuakse Euroopa Kaitsefond, eelnõu (COM(2018) 476) kohta. Arutati 15.10.2018 istungil;
- Väliskomisjon andis arvamuse Euroopa Liidu asjade komisjonile: Eesti seisukohad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse, millega luuakse ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA III), eelnõu (COM(2018) 465) kohta. Arutati 16.10.2018 istungil;
- Väliskomisjon andis arvamuse Euroopa Liidu asjade komisjonile: Eesti seisukohad nõukogu otsuse, mis käsitleb ülemeremaade ja –territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimist, sh ühelt poolt Euroopa Liidu ning teiselt poolt Gröönimaa ja Taani Kuningriigi vahelisi suhteid, eelnõu (COM(2018) 461) kohta. Arutati 16.10.2018 istungil;

- Väliskomisjon andis arvamuse Euroopa Liidu asjade komisjonile: Eesti seisukohad nõukogu otsuse, millega luuakse Euroopa rahutagamisrahastu, eelnõu (HR(2018) 94) kohta. Arutati 08.11.2018 istungil;
- Väliskomisjon andis arvamuse Euroopa Liidu asjade komisjonile: Eesti seisukohad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse, millega luuakse naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend, eelnõu kohta. Arutati 13.12.2018 istungil.

Seisukohtade võtmised

- Väliskomisjon võttis seisukoha nõukogu otsuse ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Malaisia vahelise partnerluse ja koostöö raamlepingu Euroopa Liidu nimel allakirjutamise ja ajutise kohaldamise kohta eelnõu suhtes. Arutati 08.10.2018 istungil.

Muu tegevus

Eesti välispoliitikat ja välisteenistuse tugevdamise temaatikat käsitletud kuulamised

- väliskomisjoni tellitud uuringu „Eesti välisteenistuse tugevdamine“ esitus (24.09.2018)
- Välisministeeriumi Perede Seltsingu arvamus (08.10.2018)
- Eesti välismajanduspoliitika ja väliskaubanduspoliitika lühi- ja pikemaajalised prioriteedid (08.10.2018)
- 2019. aasta riigieelarve välisministeeriumi haldusala prioriteedid ja ülevaade 2018. aasta riigieelarve täitmisest (09.10.2018)
- ülevaade „Välispoliitika arengukava 2030“ koostamise hetkeseisust (09.10.2018), (17.12.2018)
- ülevaade Eesti Välispoliitika Instituudi tegevusest ja uurimissuundadest (15.10.2018)
- ülevaade riigi strateegilistest arengudokumentidest (16.10.2018)
- Vabariigi Valitsuse k.a 8. oktoobril algatatud välisteenistuse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (718 SE) ettevalmistamine esimeseks lugemiseks (12.11.2018), (13.11.2018), (03.12.2018)
- Eesti aukonsulite võrgustik (13.11.2018)
- Eesti välismajanduspoliitika ja väliskaubanduspoliitika lühi- ja pikemaajalised prioriteedid (03.12.2018)
- ülevaade Eesti välisesinduste võrgustiku arendamisest (17.12.2018)

Väliskomisjoni kuulamised valmisolekust tõrjuda valimistesse sekkumist lääneriikide näitel

- Eesti riigisisene koostöövõrgustik, Läti ja Rootsi valimiste praktika, Riigikogu roll küberturvalisuse tõstmisel (09.10.2018)
- ohud valimistele küberruumis (23.10.2018)
- ülevaade Välisministeeriumi küberjulgeoleku valdkonna tegevusest (04.12.2018)
- väliskomisjoni raporti „Valmisolek tõrjuda valimistesse sekkumist lääneriikide näitel“ vaheülevaade ja arutelu (18.12.2018)

Väliskomisjon

- arutas Eesti seisukohti Euroopa Liidu arenguministrite 14. septembri 2018 mitteametlikul kohtumisel (10.09.2018)
- arutas Riigikogu Eesti Reformierakonna fraktsiooni ettepanekut Euroopa Parlamentidevahelise Kosmosekonverentsi (EISC) töös osaleva Eesti delegatsiooni muutmiseks (10.09.2018), (11.09.2018)
- kuulas ülevaadet julgeolekuolukorra arengutest (11.09.2018), (22.11.2018)
- kuulas ülevaadet Eesti tegevustest ÜRO 73. Peaassambleel (17.09.2018)
- kuulas ülevaadet Riigikogu 2018. aasta välislahetuste eelarve täitmisest ja 2019. aasta eelarve kavandamisest (24.09.2018)
- kuulas ülevaadet Euroopa Liidu kaubandusministrite 4.-5. oktoobri 2018 mitteametlikust kohtumisest (25.09.2018), (08.10.2018)
- kuulas ülevaadet k.a 7. augustil Balti õhuturbemiseioonil toimunud intsidendist ning juhtumiga seotud strateegilisest kommunikatsioonist (25.09.2018)
- kuulas ülevaadet NATO kaitseministrite 3.-4. oktoobri 2018 kohtumisest (15.10.2018)
- kuulas ülevaadet kaitseministri 8.-11. oktoobri 2018 töövisiidist Afganistani (15.10.2018)
- jätkas arutelu Eesti-Vene piiriülese koostöö Kagu-Eesti näitel, sh probleemid ja ettepanekud üle (22.10.2018)
- arutas Eesti seisukohti Euroopa Liidu välisasjade nõukogu kaubandusministrite 9. novembri 2018 kohtumisel (06.11.2018)
- kuulas ülevaadet arengutest Lätis (08.11.2018)
- kuulas ülevaadet 6. novembri 2018 Ameerika Ühendriikide vahevalimistest (12.11.2018)
- kuulas ülevaadet ÜRO üleilmsest ränderaamistikust rahvusvahelise õiguse vaatenurgast (12.11.2018)
- sai informatsiooni ÜRO üleilmse ränderänderaamistiku kohta (12.11.2018)
- arutas Eesti seisukohti Euroopa Liidu välisasjade nõukogu 19. novembri 2018 istungil (12.11.2018)
- arutas Eesti seisukohti Euroopa Liidu Liidu välisasjade nõukogu kaitseministrite 19.-20. novembri 2018 kohtumisel (19.11.2018)
- arutas Eesti seisukohti Euroopa Liidu välisasjade nõukogu arenguministrite 26. novembri 2018 istungil (22.11.2018)
- kohtus Vabariigi Presidendiga Kadriorus (27.11.2018)
- kuulas ülevaadet 28. novembril 2018 toimunud Gruusia presidendivalimiste teisest voorust (03.12.2018)
- arutas Eesti seisukohti NATO välisministrite 4.-5. detsembri 2018 kohtumisel (03.12.2018)
- arutas Eesti seisukohti Milanos toimuval OSCE välisministrite 6. detsembri 2018 kohtumisel (03.12.2018)

- kuulas ülevaadet Eesti tegevusest soome-ugri hõimurahvaste toetamisel (04.12.2018)
- kuulas ülevaadet Ühendkuningriigi Euroopa Liidust lahkumise leppe ja tulevikusuhte deklaratsiooni arutelust Briti parlamendi alamkojas (13.12.2018)

Komisjoni välistegevus

- **16.-20.09.2018** toimus väliskomisjoni töövisiit Ukrainasse. Delegatsiooni kuulusid väliskomisjoni esimees Marko Mihkelson ja liikmed Barbi Pilvre ning Henn Põlluaas.
- **05.-07.11.2018** toimus väliskomisjoni töövisiit Saksamaale. Delegatsiooni kuulusid väliskomisjoni esimees Marko Mihkelson ja liikmed Barbi Pilvre, Henn Põlluaas ning Mart Nutt.
- **20.12.2018** toimus väliskomisjoni töövisiit Soome Vabariiki. Delegatsiooni kuulusid väliskomisjoni esimees Marko Mihkelson ja liikmed Andres Herkel, Oudekki Loone, Mart Nutt, Barbi Pilvre ning Henn Põlluaas.

Väliskomisjoni esimehe välislähetused

Väliskomisjoni esimees **Marko Mihkelson:**

- **13.-15.09.2018** osales Jalta konverentsil (Yalta Annual Meeting, YES) Ukrainas, Kiievis.
- **26.09.2018** esines *Georgian Foundation For Strategic and International Studies* e korraldatud seminaril Gruusias, Thbilisis.
- **10.-12.10.2018** osales Euroopa Liidu parlamentidevahelisel ühise välis- ja julgeolekupoliitika ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜVJP/ÜJKP) konverentsil Austrias, Viinis.
- **28.10.-29.10.2018** osales Põhja- ja Baltimaade (NB8) parlamentide väliskomisjoni esimeeste kohtumisel Leedus, Vilniuses.
- **19.12.2018** osales Riksdagi korraldatud seminaril tähistamaks Balti riikide 100. aastapäeva Rootsi Kuningriigis, Stockholmis.

Väliskomisjoni liige **Anne Sulling:**

- **11.-14.11.2018** oli innovatsioonipoliitika valdkonnaga seotud töövisiidil Rootsis, Göteborgis ja Stockholmis.

Väliskomisjoni liikmetega kohtunud välisriikide, rahvusvaheliste ja teiste organisatsioonide esindajad

- Ühendkuningriigi suursaadik Theresa Bubbear (11.09.2018)
- Saksa parlamendi CDU/CSU fraktsiooni delegatsioon (19.09.2018)
- Soome välispoliitika asjatundja Hiski Haukkala (21.09.2018)
- Iraani-Eesti parlamendirühma delegatsioon (24.09.2018)
- Ameerika Ühendriikide *Council of American Ambassadors* delegatsioon (24.09.2018)

- Soome suursaadik Timo Kantola (25.09.2018)
- Eesti Diplomaatide Kooli õppe- ja kooolitusreisil olnud araabia diplomaatide delegatsioon (08.10.2018)
- Gruusia endiste suursaadikute delegatsioon (15.10.2018)
- Iirimaa suursaadik Frances Kiernan (15.10.2018)
- Albaania asevälisminister Etjen Xhafaj (17.10.2018)
- Rootsi suursaadik Mikael Eriksson (18.10.2018)
- Türgi parlamendi väliskomisjoni delegatsioon (22.10.2018)
- Iisraeli Rahvusvahelise Terrorismivastase Instituudi vanemteadur dr Ely Karmon (23.10.2018)
- Hiina Rahvavabariigi suursaadik Li Chao (24.10.2018)
- Armeenia Diplomaatilise Akadeemia delegatsioon (30.10.2018)
- Ameerika Ühendriikide Kongressi ametnike delegatsioon (30.10.2018)
- Ameerika Ühendriikide saatkonna asejuht Elizabeth K. Horst (30.10.2018)
- Hiina Rahvavabariigi Kommunistliku Partei keskkomitee rahvusvaheliste suhete osakonna aseminister Qian Hongshan (13.11.2018)
- Gruusia parlamendi esimees Irakli Kobakhidze (17.12.2018)

Ülevaate koostas väliskomisjoni konsultant Laura Särg.